

UiT

**NORGES
ARKTISKE
UNIVERSITET**

Miljøterapi og sikkerhetspsykiatri – et paradoks, eller?

Ole Greger Lillevik, psykiatrisk sykepleier, førstelektor

olelillevik@gmail.com

- De fleste pasientene i sikkerhetspsykiatrien har psykoseproblematikk, flere pasienter har tilleggsproblemer i form av rusmisbruk, selvskading og personlighetsforstyrrelser.
- Behandlingen kan bestå av miljøterapi, samtaleterapi, ergoterapi, trening og annen fysisk aktivitet. I tillegg er medisiner en sentral del av behandlingen for mange.

Noen påstander!

- Miljøterapi er helsevesenets største bløff.
- Miljøterapi kamuflerer inkompetanse.
- Forestillingen om miljøets helbredende kraft fremtrer naivt.
- Det å gå en tur er ikke terapi, det er å dekke det grunnleggende behovet alle mennesker har for fysisk aktivitet.
- ... (forfatterens) erfaring med miljøet tilsier situasjoner med utagering, unødvendig tvang og korrigerende, uro, illegale rusmidler, toksiske mengder koffein og nikotin og sist men ikke minst manglende omsorg.
- En ærlig og redelig praksis hadde erkjent behandlingens begrensninger og lagt vekt på et omsorgsperspektiv, dvs. å ta vare på folk på en omsorgsfull måte og se til at de får dekket sine behov.

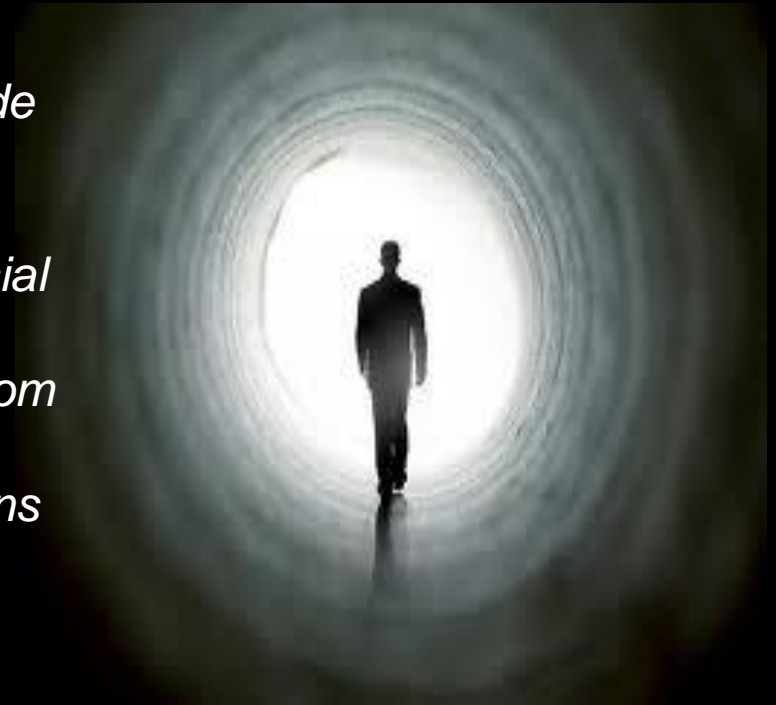
<https://sykepleien.no/meninger/innspill/2016/08/miljoterapi-er-helsevesenets-storste-bloff>

...Hva er nå miljøterapi egentlig – her hos oss, slik vi ser det...?

Selv erfarne miljøterapeuter kan ha problemer med å fortelle hva det er

”Miljøterapi er en planlagt og faglig begrunnet terapeutisk virksomhet som nyttiggjør seg av de til en hver tid tilgjengelige ressurser som omgivelsene gir. Gjennom samhandling tar en sikte på å legge til rette for fysisk, psykisk, sosial og åndelig vekst - og å styrke klientens egenomsorg. Dette oppnås ved å variere mellom støtte og utfordring i en terapeutisk allianse preget av anerkjennelse og respekt for klientens egenverd og integritet.

Lillevik og Øien 2014

En fagideologi/rammeverk mer enn en metode

<http://www.helsebiblioteket.no/psykisk-helse/aktuelt/miljoterapi-fagideologi-mer-enn-en-metode-sykepleien.no--246212>

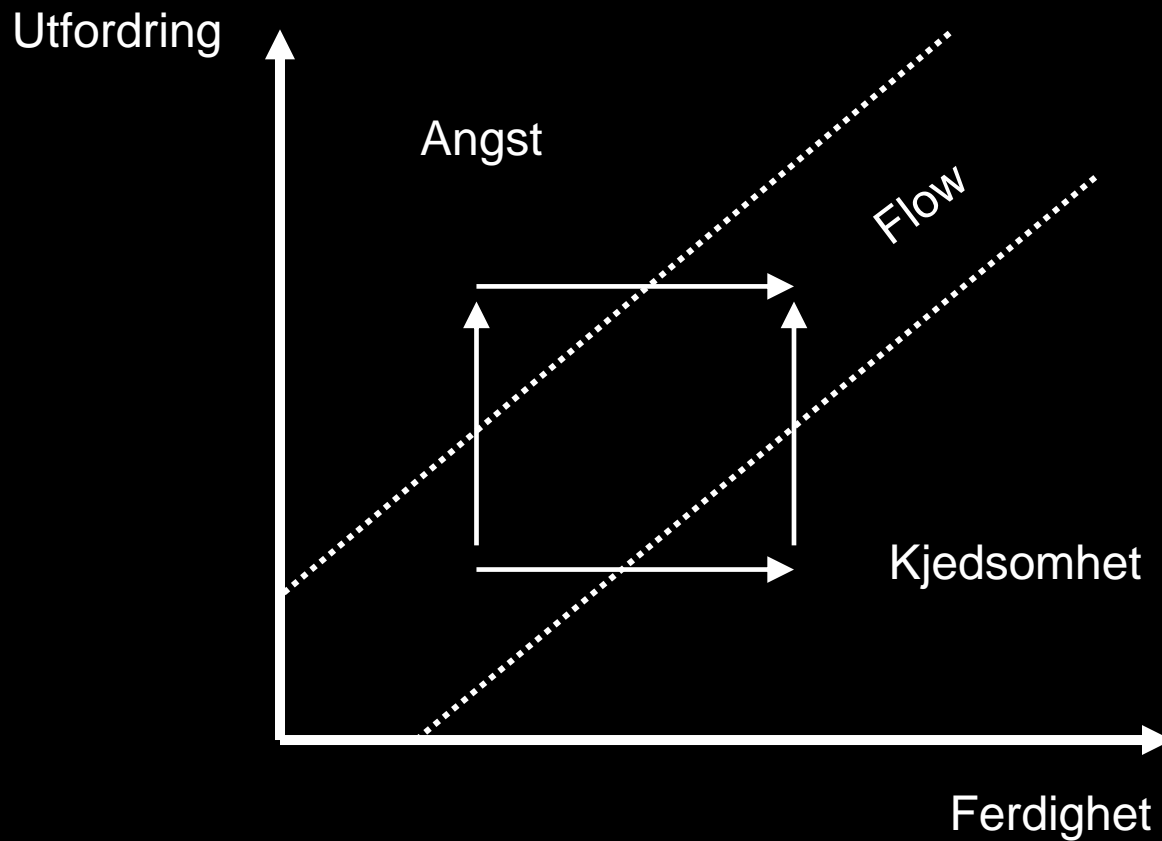
Grunnprinsipper

- være planlagt
- begrunnes faglig
- bygger på relasjon (en allianse)
- nyttiggjøre seg av samhandling i samspill med omgivelsene
- bidra til fysisk, psykisk, sosial og åndelig vekst
- variasjon mellom støtte og utfordring
- bygge på et humanistisk ideal som preges av omsorg, anerkjennelse og respekt for menneskets egenverd og integritet

Det er bare å gi omsorg – vær deg selv!

Først må du utdanne deg, så må jobbe noen år, så må du utdanne deg mer og så må du jobbe noen år – og så kan du få være deg selv!

Avstand vs nærhet, støtte vs utfordring

Miljøterapi er kunst – kreativitet innenfor
rammen av faglig integritet

Relasjonsbyggende holdninger

- Gi anerkjennelse og vis empati
- Vær konsentrert nærværende
- Gi brukerens opplevelse forrang
- Vis likeverdighet
- Vær åpen og ærlig
- Våg og vis deg frem som person
- Våg å le av deg selv, le sammen med brukerne (humoristisk sans)
- Skap trygghet
- Vis personlig omsorg, innlevelse og vis at du vil den andre vel
- Gi støtte og formidle håp
- Vis evne til samarbeid
- Overfør makt tilbake til brukeren
- Vær forutsigbar med hensyn til både grenser og reaksjoner når grensene trækkes over

Vår forståelse av den andre

Empati og mentalisering

«Kanskje kan det være ting i livet til brukeren som jeg ikke ser, og som han ikke kan eller vil gi uttrykk for. Og så blir han kjempesint fordi jeg ikke forstår. Det med å forstå blir så viktig for meg, også for brukeren da, det at jeg forstår.»

Miljøterapeut i botilbud for utviklingshemmede

«Noen sier at det bare er for å få oppmerksomhet. Ja vel, men ungdommen ber jo om oppmerksomhet for noe. Når det for eksempel ligger en mann i en råk i isen og roper, så er det jo for å få oppmerksomhet, men vi må jo også forstå at han ønsker oppmerksomhet for noe, og vi går ikke bare forbi. Hvordan kan vi hjelpe når vi ikke forstår?»

Miljøterapeut i barnevernsinstitusjon

Noen begreper

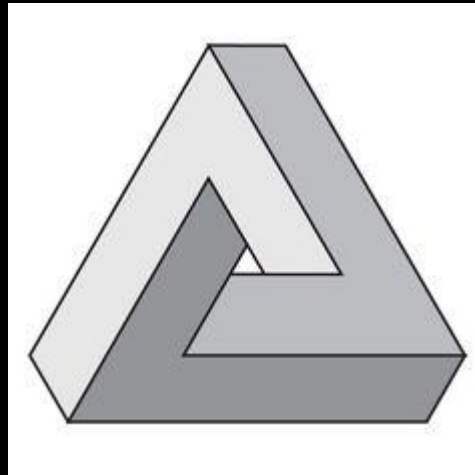
- Miljøarbeid
- Miljøbehandling
- Miljøterapi
- Grensesetting
- Tvang

Er tvang et miljøterapeutisk dilemma?

Hvor stopper miljøterapien og hvor begynner «noe» annet (nødverge – nødrett – tvang)?

Eller er det slik at dette er en del av miljøterapien?

Miljøterapi og sikkerhetspsykiatri – et paradoks, eller?

Takk for meg!

Ole Greger Lillevik

olelillevik@gmail.com

Tlf 97039921